

8.11.2018

Eduskunnan talousvaliokunnalle

Asia: HE 167/2018 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi pankki- ja maksutilien valvontajärjestelmästä ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi

ASiantuntijalausunto

Eduskunnan talousvaliokunta on pyytänyt FINE Vakuutus- ja rahoitusneuvonnalta (jäljempänä FINE) kirjallista lausuntoa hallituksen esityksestä laiksi pankki- ja maksutilien valvontajärjestelmästä ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi.

FINE kiittää mahdollisuudesta tulla kuulluksi asiassa ja esittää lausuntonaan kunnioittavasti seuraavaa.

Laki pankki- ja maksutilien valvontajärjestelmästä

FINE pitää esitettyä pankki- ja maksutilien valvontajärjestelmää koskevaa sääntelyä ja tehtyä valvontajärjestelmän toteuttamisratkaisua perusteltuna. Järjestelmän rakentamisen ja pankkien prosessien automatisoinnin kustannukset tulevat käsittääksemme mak samaan itsensä takaisin toiminnan tehostuessa, mitä voi pitää myös asiakkaiden edun mukaisena. Asiakkaansuojan kannalta esitetyn mukaiset sähköiset tiedonvaihtomahdollisuudet pankkien ja viranomaisten välillä parantavat tietoturvaa ja ovat siksi erityisen kannatettavia.

FINEen tulevilla asiakasyhteydenotoissa nousee toistuvasti esiin asiakkaiden hämmennys siitä, mistä viranomainen on saanut häntä koskevia, pankkisalaisuuden alaisia tietoja. Osa asiakkaista suhtautuu epäillen tilanteisiin, joissa asiakkaan tilitietoja on pankista luovutettu viranomaisille. Tämä ilmiö tuskin tulee poistumaan, vaikka viranomaisen tiedonsaannin tapa tulee uuden järjestelmän myötä osin muuttumaan. Asiakkaansuoja ja pankkisalaisuus edellyttävät, että pääsy tili- ja maksutietoihin säilyy uuden valvontajärjestelmän aikanakin tarkoin rajattuna ja edellyttää sääntelyyn perustuvaa oikeutta tietojen hankkimiseen.

Laki virtuaalivaluutan tarjoajista

FINE pitää hyvänä, että uutena vaihdannan välineenä olevien virtuaalivaluuttojen tarjoajien toimintaa ryhdytään sääntelemään ja toimijat tuodaan rekisteröintivelvoitteen piiriin.

Asiakkaansuojan kannalta keskeiset, asiakasvarojen säilyttämistä ja markkinointia koskeva säädösehdotukset vastaavat keskeisiltä osin sisällöltään pitkälti voimassaolevia, vastaavia finanssialaa koskevia säännöksiä. Kun kyse on vielä melko uudesta toiminnasta,

tulee ao. säädösten käytännön soveltaminen luomaan käytäntöä sille, mikä on katsottava virtuaalivaluuttojen osalta harhaanjohtavaksi markkinoinniksi. Ehdotettu lakiluonnos ei kuitenkaan aseta virtuaalivaluuttojen tarjoajalle, muista finanssialan toimijoista poiketen, velvollisuutta huolehtia asiakkaansuojan kannalta merkityksellisestä, tuomioistuimen ulkopuolisen riidanratkaisun järjestämisestä. Tältä osin asiakkaansuoja saattaa siis jäädä aukolliseksi.

Laki rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annetun lain muuttamisesta

FINE pitää perusteltuna, että 5. rahanpesudirektiivin täytäntöönpanon yhteydessä lain soveltamisalaa laajennetaan koskemaan uusia toimijoita. Näin siitakin huolimatta, että asiakkaita hämmentävät ja myös ärsyttävät pankkien ja muiden, voimassa olevan rahanpesulainsäädännön mukaan asiakkaan tuntemiseen veloitettujen kysymykset asiakkaan taloudellisesta tilanteesta ja varojen alkuperästä. Rahanpesun ja harmaan talouden tehokas estäminen kuitenkin vaatii, että kaikkia vaihdannan välineitä ja liiketoimia, joissa tilaisuuksia epärehellisesti tai muutoin kyseenalaisin keinoin hankitun rahan pesemiseksi mahdollisesti on, koskevat mahdollisimman yhdenmukaiset säädökset ilmoitus- ja tuntemisvelvollisuuksista.

FINE

Vakuutus- ja rahoitusneuvonta

Elli Reunanen

toimitusjohtaja